

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارابه دهنده درس: اخلاق پزشکی

عنوان درس: فقه پزشکی کاربردی

کد درس:

نوع و تعداد واحد^۱: ۴ واحد نظری

نام مسؤؤل درس: دکتر سید محمود طباطبایی

مدرس/ مدرسان: دکتر سید محمود طباطبایی

پیش‌نیاز/ هم‌زمان: مبانی فقه پزشکی

رشته و مقطع تحصیلی: دکترای تخصصی (PhD)

اطلاعات مسؤؤل درس:

رتبه علمی: استاد

رشته تخصصی: بورد تخصصی روانپزشکی

محل کار: بیمارستان روزبه و مرکز اخلاق دانشگاه ع پ تهران

تلفن تماس: ۰۲۱۶۶۴۱۹۶۶۱ و ۰۲۱۵۵۴۱۱۸۱۱

نشانی پست الکترونیک: smtabataba_md@yahoo.com

^۱ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسؤل درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

مرور ادله اربعه فقهی به منظور آشنا شدن دانشجو با کلیات شیوه های استنباط احکام فقهی در موارد خاص و عام مرتبط با انواع گوناگون فعالیت های پزشکی (ارتباط با بیمار، خانواده و اطرافیان وی، همکاران، مسئولین و فراگیران، پرسنل درمانی، اداری و خدماتی و سایر موارد) برای تعامل هرچه بیشتر و مناسب تر درمانگر با درمانجویان و ایجاد زبان مشترک بین پزشک و مراجع فقهی

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

ارائه خدمات عمومی و تخصصی به درمانجویان در چهارچوب فرهنگی و عرفی جاری و ضوابط فقهی

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

افزون بر موارد فوق، توانمند سازی پزشک برای فهم بهتر مشکلات مراجعین و حل آنها در چهارچوب قوانین فقهی و همچنین توانایی مکاتبه و تبادل نظر با مراجع دینی با استفاده از اصطلاحات و استدلال حوزوی برای جلوگیری از پیدایش تعارض بین هرگونه اقدام پزشکی و نظام باورها و عقاید مراجعین

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر بتواند تعامل هرچه بیشتر و بهتری در محیط کار خود داشته باشد و از هرگونه چالش جلوگیری نماید.

رویکرد آموزشی^۱:

□ ترکیبی^۳

X حضوری

□ مجازی^۲

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

۱. Educational Approach

۲. Virtual Approach

۳. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

رویکرد حضوری

X سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

X بحث در گروههای کوچک

ایفای نقش

X یادگیری اکتشافی هدایت شده

یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

X یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

یادگیری مبتنی بر سناریو

استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)

یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود، لطفاً نام ببرید: در رویکرد حضوری فوق‌الذکر، به

نوع ترکیبی اشاره شده است

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجویان	نام مدرس / مدرسان
۱	بازخوانی روش‌های استنباط احکام پزشکی بر اساس مبانی و اصول فقهی از منابع فقه	حضوری	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۲	تعارض ادله (عام و خاص، مطلق و مقید، مجمل و مبین و ...) و روش‌های حل تعارض	حضوری	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۳	اصول عملیه فقهی و کاربرد آنها	حضوری	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۴	اصول عملیه فقهی و کاربرد آنها	حضوری	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۵	محدودیت‌های فقهی در «رابطه پزشک و بیمار» و حل مشکل	حضوری	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۶	اتلاف و مصادیق پزشکی آن	حضوری	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۷	تسبیب و مصادیق پزشکی آن	حضوری	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۸	غرور، اهمیت، مصادیق و کاربرد آن در حرفه پزشکی	حضوری	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۹	ضرر و ضرار	حضوری	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
۱۰	قاعده لا ضرر	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۱۱	عسر و حرج و قاعده لاحرج	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۱۲	اضطرار	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۱۳	ضمان، مسقطات ضمان	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۱۴	اصل برائت	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۱۵	قاعده احسان	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۱۶	اهمیت اذن	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۱۷	حرمت اخذ اجرت بر واجبات و موضوع حق الزحمه پزشکی	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۱۸	خطای پزشکی، قصور و تقصیر	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۱۹	مسائل ویژه فقه پزشکی: آغاز و پایان حیات	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۲۰	احکام جنین، سقط جنین	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۲۱	رحم اجاره ای (مادر جایگزین)	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۲۲	ناباروری، اهدای اسپرم، تلقیح مصنوعی و احکام آنها	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۲۳	والد/ والدین نسبی و رضاعی	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۲۴	کرامت انسانی، سلطنت انسان بر بدن خود، احکام اهدای عضو	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۲۵	پیوند اعضاء	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۲۶	مسائل پایان حیات	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۲۷	مرگ مغزی و احکام آن	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۲۸	استفاده از اعضای بدن دچار مرگ مغزی	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۲۹	اتانازی، دستور عدم احیاء	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۳۰	قتل، دیه، خودکشی و احکام مربوط به آنها	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۳۱	بیهودگی در پزشکی و مهم ترین مصادیق آن	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۳۲	کلیاتی درباره قراردادهای پزشکی و احکام فقهی مربوط به آنها	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۳۳	اجاره	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۳۴	غصب	حضور	حضور خال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجویان	نام مدرس / مدرسان
۳۵	جعاله	حضور	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۳۶	عقد نامعین	حضور	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۳۷	رشد، سفه و مصادیق رشید و سفیه	حضور	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۳۸	جنون و مصادیق آن در پزشکی نوین	حضور	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۳۹	احکام فقهی مربوط به رشید، سفیه و مجنون	حضور	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی
۴۰	برخی از مستحدثات فقهی مرتبط با پزشکی	حضور	حضور فعال و مشارکت در فهم، بحث و استدلال	دکتر عبدالباقی

وظایف و انتظارات از دانشجویان:

منظور وظایف عمومی دانشجویان در طول دوره است (وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس^۱): حضور منظم و فعال در کلاس درس، مشارکت در بحث، طرح پرسش‌ها، تحلیل موقعیت‌های خاص و عام و شیوه‌های حل مشکل که قابل قبول همه اطراف باشد.

روش ارزیابی دانشجویان:

▪ ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۲:

▪ ارزیابی نظری مستمر در طول ترم و آزمون کتبی تشریحی در پایان ترم

۱. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

۲. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

✓ **ارزیابی تکوینی (سازنده)^۲:** ارزیابی دانشجویان در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجویان به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهند. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف آرایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجویان صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجویان تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود. نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ **ارزیابی تراکمی (پایانی)^۲:** ارزیابی دانشجویان در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «چهارگزینه‌ای»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی‌های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و آزمون‌های عملی که برای مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر OSCE^۲، OSLE^۲ و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار^۲ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS^۲، لاگ‌بوک^۲، کارپوشه (پورت فولیو)^۲، ارزیابی ۳۶۰ درجه^۲ و باشد.

- ذکر روش ارزیابی دانشجو:
- ارزیابی نظری مستمر در طول ترم و آزمون کتبی تشریحی در پایان ترم
- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو:
- نتیجه گیری از ارزیابی مستمر در طول ترم

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

الف) کتب:

کتاب‌های: معالم الدین فی الصول محقت حلتی ، اصتول ففته مظفتر ، الصول العامه للفقہ المقتارن حکنیب ، شتر الممعتة الدمشنتقیة ، شتراب السالم، جواهر الکالم، کتب اربعه)اصول کافی، تهذیب، استبصنار، متن الیحضره الفقیه(، صحیح بخاری و مسلب، الفقه علی المتذاهب الریبعة، فقه پزشکی استاد محق داماد، پزشکی و مالحظتات اخالاتی، تفاسیر معتبر شیعی و سنی بویژه تفسیر امی و تفسیر ارطبتی، رساله هتای عملیه برخی مراجع، آخرین چتاک کتتا هتای روانپزشتکی کتاپالن، روانشناسی هیلگارد و چند منبع عمومی و تخصصی دیگر.

ب) مقالات: در هر مورد خاص، به مقاله یا مقالات مرتبط اشاره می‌شود

ج) محتوای الکترونیکی: در هر مورد خاص، به مقاله یا مقالات مرتبط اشاره می‌شود

د) منابع برای مطالعه بیشتر: در منابع ذکر شده است